

Wat betekent de miljoenennota voor jou als (groen)ondernemer?

Op Prinsjesdag presenteerde het kabinet de plannen voor 2026. Koninklijke VHG heeft hierop gereageerd met een duidelijke boodschap aan het kabinet: geef groen de plek die het verdient, maak gebruik van de kennis van groenprofessionals en zorg voor een koers die ondernemers ruimte biedt om te floreren.

Wat betekenen de plannen voor jou als groenondernemer? Onze beleidsmedewerkers zijn in de stukken gedoken en hebben de belangrijkste punten eruit gehaald. Hun conclusie: groen wordt wel genoemd, maar zelden concreet gemaakt of ondersteund met budget. Ondertussen lopen werkgeverslasten op, blijft de arbeidsmarkt krap en wachten ondernemers nog steeds op voorspelbaar beleid dat duurzame investeringen mogelijk maakt.

De belangrijkste punten uit de Miljoenennota per thema:

Groen en klimaat

Beleid zonder budget

Er worden wel beleidsmatige stappen gezet, maar daar zijn geen extra budgetten aan gekoppeld. In de begroting van bijvoorbeeld het Ministerie van I&W wordt genoemd dat men harder wil gaan sturen op klimaatadaptatie in de leefomgeving met daarbij monitoring op o.a. schaduw, boomkroonoppervlak en gevoelstemperatuur als landelijke parameters maar dit wordt niet concreet gemaakt. Zonder financiering blijft duurzame uitvoering en beheer van de groene leefomgeving onzeker.

Maatlat nog niet geborgd

De Maatlat is nog niet juridisch geborgd en de uitvoering wordt doorgeschoven naar gemeenten en private partijen. Het Rijk trekt hiervoor zelf geen middelen uit.

Focus op techniek, niet op groen

Het klimaatbeleid richt zich vooral op isolatie, installaties en energietransitie. De inzet van groen als klimaatoplossing krijgt nauwelijks aandacht.

Groen voor gezondheid onderbelicht

Het belang van een groene leefomgeving voor onze gezondheid is sterk onderbelicht. Het beschikbare budget "Groen voor gezondheid" van € 0,6 miljoen is te klein om echt verschil te maken.

Stikstofdossiers als uitzondering

Alleen binnen de stikstofdossiers zijn er mogelijkheden voor groene maatregelen. Voor de rest van Nederland blijft een groot tekort aan groen bestaan.

Ruimtelijke Economische Visie (REV)

De Ruimtelijke Economische Visie (REV) richt zich op behoud van ruimte voor bedrijven, maar houdt nog geen expliciete rekening met de noodzakelijke ruimte voor groen op en rond bedrijventerreinen. Dit tekort werkt door in de toekomstige Nota Ruimte.

Personeel

De Human Resources-agenda uit de Miljoenennota 2025 staat sterk in het teken van hoge werkgeverslasten, blijvende krapte op de arbeidsmarkt en druk op duurzame inzetbaarheid. Belangrijke knelpunten zijn de stijgende instroom in de WIA, de oplopende premies en de verhoging van het jeugdloon.

Arbeidsmarkt en krapte

De werkloosheid blijft laag en de spanning op de arbeidsmarkt neemt slechts iets af. Dit betekent dat werkgevers in de groene sector nog steeds moeite zullen hebben om personeel te vinden en te behouden.

Arbeidsongeschiktheid en WIA

De instroom in de WIA blijft hoog en de achterstanden bij het UWV zijn een groot probleem. Omdat de betalingen in het herstelplan WIA dit jaar nog niet starten, schuift de structurele aanpak verder op. Een belangrijke verandering is dat de RIV-toets (re-integratieverslagtoets) vanaf 1 januari 2028 wordt afgeschaft. Dit voorkomt loonsancties voor werkgevers op medische gronden, maar de structurele druk van hoge instroom blijft bestaan.

WW en werkzekerheid

De verkorting van de WW wordt uitgesteld, omdat uitvoering per 2027 onhaalbaar is. Een nieuw kabinet zal hierover beslissen. De nadruk verschuift van baan zekerheid naar inzetbaarheid en werkzekerheid, wat betekent dat werkgevers meer zullen moeten investeren in scholing en mobiliteit van werknemers.

Premies en werkgeverslasten

- Aof-premie: in 2026 6,26 % voor kleine werkgevers en 7,61 % voor grote werkgevers.
- Werkhervattingskas (Whk): stijgt naar 1,52 % door hogere lasten in de WGA en Ziektewet.
- AWf-premies blijven gelijk: 2,74 % voor vast en 7,74 % voor flex.

Dit betekent dat werkgevers te maken krijgen met stijgende lasten.

Koopkracht, inflatie en lonen

Volgens de nieuwe CPB-raming stijgen de cao-lonen in de marktsector met 4,9 % in 2025 en met 4,2 % in 2026. Hoewel de inflatie relatief hoog blijft, nemen de reële lonen verder toe, verwacht het CPB. De koopkracht van werkenden groeit in 2025 daarom met 0,9 % en in 2026 met nog eens 1,3 %.

Minimumloon en jeugdloon

Het wettelijk minimumloon per juli 2025 is € 14,40 voor 21-plussers. Vanaf 2027 stijgt het minimumjeugdloon fors, bijvoorbeeld naar 62,5 % van het WML voor 18-jarigen en 87,5 % voor 20-jarigen. Dit leidt tot een aanzienlijke kostenstijging.

Compensatie werknemers met een arbeidsbeperking

Het kabinet trekt € 111 miljoen uit voor compensatie aan medewerkers bij sociaal ontwikkelbedrijven, omdat hun inkomen gedaald is. Deze maatregel geldt tot 2028.

Nieuwe wet rondom schijnzelfstandigheid

Het kabinet werkt door aan de Wet Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties (VBAR). Deze wet bestaat uit twee delen. Het eerste deel is een toets of iemand een opdracht als zelfstandige mag uitvoeren. Deel twee is een arbeidsrechtelijk vermoeden van dienstbetrekking voor zelfstandigen die minder dan 36 euro per uur verdienen. Of deze wet er komt, blijft onzeker.

Arbeidsmarktpakket

Onderdeel hiervan zijn wetsvoorstellen voor:

- meer zekerheid voor flexmedewerkers,
- personeelsbehoud bij crisis,
- verlichting re-integratieverplichtingen voor mkb in het tweede ziektejaar,
- de zelfstandigenwet (VBAR).

Veilig en Gezond Werken

Met de Arbovisie 2040 wil het kabinet arbeidsongevallen en werkgerelateerde ziekten sterk terugdringen. Verbetering van RI&E's en vereenvoudiging van arboregels moeten ondernemers ondersteunen.

Ondernemen

Er zijn grote kansen voor ons land: de energietransitie, digitalisering en innovatie, en een arbeidsmarkt die we slimmer kunnen maken. Daar is wel stabiliteit en duidelijkheid voor nodig. De koopkrachtplaatjes zijn positief, mede dankzij forse loonstijgingen die werkgevers mogelijk hebben gemaakt. Tegelijkertijd staan bedrijven onder druk: investeringen worden uitgesteld en groeiplannen worden in twijfel getrokken. Het is tijd voor een echte investeringsagenda.

Sleutelrol voor innovatie

Er zijn enkele positieve maatregelen voor het mkb, zoals het deels terugdraaien van lastenverzwaringen, minder regeldruk en een beter vestigingsklimaat. Voor de groensector biedt dit kansen, mits het kabinet echt inzet op innovatie en digitalisering. Slimme toepassingen zoals waterbeheer, digitale monitoring en circulaire modellen versterken de duurzaamheid en concurrentiekracht van groenondernemers.

Voorspelbaar beleid voor duurzame investeringen

Voor ondernemers in het groen is stabiel en voorspelbaar beleid cruciaal om te investeren in duurzame machines, elektrificatie en innovatieve werkmethoden. Daarbij is het noodzakelijk dat ook de overheid zelf meer duurzaam uitvaart én bereid is om naar waarde voor die kwaliteit te betalen.

Regeldruk

Minister Karremans wil de regeldruk terugdringen en voor de zomer van 2026 minstens 500 regels schrappen. Dit betreft onder meer de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), regels rond re-integratie en de rapportageplicht werkgebonden mobiliteit, wat ondernemers merkbaar kan ontlasten.

Zelfstandigenaftrek

De zelfstandigenaftrek wordt verder verlaagd: per 1 januari 2026 van € 2.470,- naar € 1.200,-.

Nationaal Convenant MKB-Financiering

Het convenant moet knelpunten in de financiering van klein-mkb aanpakken. Nu de basis is gelegd, is het belangrijk om vol in te zetten zodat Nederland in 2030 het beste mkb-financieringsklimaat van Europa heeft.

Overheidsaanbestedingen

De Europese aanbestedingsrichtlijnen worden in 2026 herzien. Nederland wil inzetten op lastenverlichting, meer flexibiliteit, verdere professionalisering van de aanbestedingspraktijk en een betere dialoog tussen overheid en bedrijfsleven. Extra investeringen gaan naar PIANOo en TenderNed om aanbestedingen te verbeteren.

Cybersecurity

Het kabinet erkent het belang van cybersecurity, maar de informatiedeling met bedrijven blijft achter. Goede informatie vanuit de inlichtingendiensten is noodzakelijk zodat ondernemers tijdig maatregelen kunnen treffen om de continuïteit van hun bedrijfsvoering te borgen.

Belastingen

Accijnskorting brandstoffen verlengd

De accijnskorting op brandstoffen wordt met een jaar verlengd. Dat lijkt positief, want Nederlandse brandstofprijzen zijn nog steeds hoger dan in de meeste EU-landen. Tegelijkertijd botst de tijdelijke korting met de klimaatdoelen en biedt het geen structurele oplossing voor stijgende mobiliteitskosten en teruglopende belastinginkomsten door elektrisch rijden. VNO-NCW en MKB-Nederland pleiten daarom voor een structurele aanpak.

Onderwijs

Aansluiting onderwijs arbeidsmarkt in het mbo

Positief is dat er wordt gekeken naar een betere aansluiting tussen mbo en de arbeidsmarkt. Het kabinet wil een pact sluiten met studenten, werkgevers en onderwijsinstellingen om mbo-studenten gericht op te leiden voor strategische tekortsectoren zoals zorg, techniek en onderwijs. Ook is er aandacht voor kleinschalig vakmanschap en behoud van erfgoed in de regio. Daarnaast wordt de bekostigingssystematiek van het mbo opnieuw bekeken.

Subsidieregeling Praktijkleren

Voor studiejaar 2025/2026 komt er via het Klimaatfonds zeven miljoen euro beschikbaar voor de Subsidieregeling praktijkleren, met nadruk op opleidingen die voorbereiden op de klimaat- en energietransitie. Na evaluatie kan dit ook gelden voor 2026/2027. Het bedrag komt boven op de bestaande regeling en biedt extra kansen voor praktijkgericht leren in groene en duurzame beroepen.

Mobiliteit

CO2-kilometerregistratie deels afgeschaft

De CO2-registratieplicht voor kleinere bedrijven (tot 250 werknemers) vervalt; deze administratieve last voor bedrijven leidt immers niet tot minder uitstoot. Het kabinet wil wel een eindheffing voor werkgevers die fossiele personenauto's inzetten. VNO-NCW en MKB-Nederland zijn kritisch, omdat de voorwaarden voor de overstap naar elektrisch vervoer, zoals laadcapaciteit, nog niet op orde zijn.

Wonen en economie

Tempo woningbouw topprioriteit

Om de problemen op de woningmarkt aan te pakken, blijft het tempo van woningbouw cruciaal. Het kabinet streeft naar 100.000 nieuwe woningen per jaar.

Huurverlaging en huurtoeslag

In de begroting van 2026 worden eerdere besluiten voor een huurverlaging en besparingen op de huurtoeslag teruggedraaid.

Programma STOER

Het kabinet zet het programma STOER (Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving) voort om regelgeving te verminderen en procedures te vereenvoudigen.

Fonds Duurzaam Funderingsherstel

Er wordt eenmalig 20 miljoen euro beschikbaar gesteld zodat het Fonds Duurzaam Funderingsherstel (FDF) vanaf volgend jaar landelijk ingezet kan worden.

Nota Ruimte

In 2025 verschijnt de (ontwerp-)Nota Ruimte, die een langetermijnvisie biedt op de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland.

Ruimte voor economie

Alle industrieclusters, havens, kantoren, winkels en bedrijventerreinen beslaan slechts 2,5% van het landoppervlak. Deze ruimte staat onder grote druk; vanaf 2030 wordt verwacht dat bedrijventerreinen volledig benut zijn. Om ondernemers niet in de knel te laten komen, werkt het kabinet aan een gezamenlijke uitvoeringsagenda met Rijk, decentrale overheden en bedrijfsleven voor voldoende ruimte voor economische ontwikkeling.

Een uitgebreid overzicht van de plannen vind je in de [analyse Miljoenennota van VNO-NCW en MKB Nederland](#).